

MASTER OF LIBRARY & INFORMATION SCIENCE (CBCS-2018 COURSE)
M.Lib. & Inf. Sc. Sem-II : WINTER- 2022
SUBJECT : INFORMATION PROCESSING & RETRIEVAL

Day : Friday

Time : 02:00 PM-05:00 PM

Date : 6/1/2023

W-20402-2022

Max. Marks : 60

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.

Q.1 Discuss the objective and nature thesaurus. **(12)**

OR

Explain the definition and structure of thesaurus.

Q.2 Describe the standards for bibliographic record format. **(12)**

OR

Discuss the bibliographic description of non-print media.

Q.3 Attempt **ANY TWO** of the following: **(12)**

- a) Explain the advantages and stages of indexing.
- b) Discuss the concept of Pre – co-ordinate indexing system.
- c) Describe the nature of post – co- ordinate indexing system.

Q.4 Attempt **ANY TWO** of the following: **(12)**

- a) Explain the Indexing language and controlled vocabulary.
- b) Describe the operation and design of information storage and retrieval.
- c) Discuss the nature of capability and evaluation of storage and retrieval.

Q.5 Write the short notes on **ANY THREE** of the following : **(12)**

- a) Importance of Retrieval system
- b) Process of information searching
- c) Boolean search
- d) Free indexing system
- e) Multiple database searching

* * *

मराठी रुपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

प्र.१ शब्दकुल कोशाची उद्दिष्टे व स्वरूप चर्चा करा. (१२)

किंवा

शब्दकुल कोशाची व्याख्या व रचना स्पष्ट करा.

प्र.२ ग्रंथसूचीय नोंदीसाठी असलेल्या विविध मानकांचे वर्णन करा. (१२)

किंवा

अमुद्रित साहित्याचे ग्रंथसूचीय वर्णन यावर चर्चा करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१२)

- अ) निर्देशनाचे टप्पे व फायदे स्पष्ट करा.
- ब) पूर्वसमन्वय निर्देशन पध्दतीची संकल्पना यावर चर्चा करा.
- क) पश्चात समन्वय निर्देशन पध्दतीचे स्वरूप वर्णन करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१२)

- अ) निर्देशनाची भाषा व नियंत्रित संज्ञासंग्रह स्पष्ट करा.
- ब) माहिती संग्रहण व प्रतिप्राप्तीची कल्पना व कृती वर्णन करा.
- क) माहिती संग्रहण व प्रतिप्राप्तीचे स्वरूप व मुल्यमापन आणि सुसंगता यावर चर्चा करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीन टीपा लिहा. (१२)

- अ) माहिती प्रतिप्राप्ती पध्दतीचे महत्त्व
- ब) माहिती शोधाची प्रक्रिया
- क) बुलियन शोध
- ड) मुक्त निर्देशन पध्दती
- इ) मल्टीपल डेटाबेस सर्चिंग

* * * *